Torsdag den 30. marts 2023

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

BESLUTNINGER OG RESOLUTIONER

EUROPA-PARLAMENTET

P9_TA(2023)0094

Rapport om retsstatssituationen 2022 — Retsstatssituationen i Den Europæiske Union

Europa-Parlamentets beslutning af 30. marts 2023 om rapporten om retsstatssituationen 2022 — Retsstatssituationen i Den Europæiske Union (2022/2898(RSP))

(2023/C 341/01)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 2, artikel 3, stk. 1, artikel 3, stk. 3, andet afsnit, artikel 4, stk. 3, og artikel 5, 6, 7, 11, 19 og 49,

— der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artiklerne vedrørende respekt for og beskyttelse og fremme af demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder i Unionen, herunder artikel 70, 258, 259, 260, 263, 265 og 267,

— der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

— der henviser til EU-Domstolens praksis,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 13. juli 2022 med titlen »Rapport om retsstatssituationen 2022 — Retsstatssituationen i Den Europæiske Union« (COM(2022)0500),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget [1] (forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/692 af 28. april 2021 om oprettelse af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1381/2013 og Rådets forordning (EU) nr. 390/2014 [2],

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder,

— der henviser til FN's instrumenter om beskyttelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, henstillingerne og rapporterne fra FN's universelle regelmæssige gennemgang samt retspraksis i FN's traktatorganer og Menneskerettighedsrådets særlige procedurer,

---

[1] EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 1.
[2] EUT L 156 af 5.5.2021, s. 1.

— der henviser til henstillingerne og rapporterne fra Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder, højkommissæren for nationale mindretal, repræsentanten for mediefrihed og andre organer under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE),

— der henviser til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, den europæiske socialpagt, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols og Den Europæiske Komité for Sociale Rettigheders retspraksis og til konventioner, henstillinger, resolutioner, udtalelser og rapporter fra Europarådets Parlamentariske Forsamling, Ministerkomitéen, menneskerettighedskommissæren, Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance, styringskomitéen for bekæmpelse af forskelsbehandling, inklusion og mangfoldighed, Venedigkommissionen og andre organer under Europarådet,

— der henviser til aftalememorandummet af 23. maj 2007 mellem Europarådet og Den Europæiske Union og Rådets konklusioner af 8. juli 2020 om EU's prioriteter for samarbejdet med Europarådet 2020-2022,

— der henviser til Kommissionens begrundede forslag, udstedt i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, i TEU, til Rådets afgørelse af 20. december 2017, hvorved det fastslås, at der er en klar fare for, at Republikken Polen groft overtræder retsstatsprincippet (COM(2017)0835),

— der henviser til rapporterne fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) af 19. juli 2022 med titlen »Europe's civil society: still under pressure«, af 8. juni 2022 med titlen »Fundamental Rights Report 2022«, af 19. august 2022 med titlen »Protecting civic space in the EU« og af 3. november 2022 med titlen »Antisemitism — Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2011-2021« og dets andre rapporter, data og værktøjer, navnlig Den Europæiske Unions informationssystem for grundlæggende rettigheder (EFRIS),

— der henviser til sin beslutning af 25. oktober 2016 med henstillinger til Kommissionen om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ([3]),

— der henviser til sin beslutning af 1. marts 2018 om Kommissionens beslutning om at tage artikel 7, stk. 1, i TEU i anvendelse i forbindelse med situationen i Polen ([4]),

— der henviser til sin beslutning af 19. april 2018 om behovet for at oprette et instrument for europæiske værdier til støtte for civilsamfundsorganisationer, der fremmer de grundlæggende værdier inden for Den Europæiske Union på lokalt og nationalt plan ([5]),

— der henviser til sin beslutning af 12. september 2018 om et forslag om at opfordre Rådet til i henhold til artikel 7, stk. 1, i TEU at fastslå, at der er en klar fare for, at Ungarn groft overtræder de værdier, som Unionen bygger på ([6]),

— der henviser til sin beslutning af 14. november 2018 om behovet for en omfattende EU-mekanisme til beskyttelse af demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ([7]),

— der henviser til sin beslutning af 7. oktober 2020 om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ([8]),

— der henviser til sin beslutning af 13. november 2020 om covid-19-foranstaltningernes indvirkning på demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ([9]),

---

([3]) EUT C 215 af 19.6.2018, s. 162.
([4]) EUT C 129 af 5.4.2019, s. 13.
([5]) EUT C 390 af 18.11.2019, s. 117.
([6]) EUT C 433 af 23.12.2019, s. 66.
([7]) EUT C 363 af 28.10.2020, s. 45.
([8]) EUT C 395 af 29.9.2021, s. 2.
([9]) EUT C 415 af 13.10.2021, s. 36.

Torsdag den 30. marts 2023

— der henviser til sin beslutning af 10. juni 2021 om retsstatssituationen i Den Europæiske Union og anvendelsen af forordning (EU, Euratom) 2020/2092 om konditionalitet ([10]),

— der henviser til sin beslutning af 24. juni 2021 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020 ([11]),

— der henviser til sin beslutning af 8. juli 2021 om udarbejdelse af retningslinjer for anvendelsen af den generelle konditionalitetsordning for beskyttelse af Unionens budget ([12]),

— der henviser til sin beslutning af 11. november 2021 om styrkelse af demokrati og mediefrihed og -pluralisme i EU: uberettiget brug af civil- og strafferetlige foranstaltninger til at bringe journalister, NGO'er og civilsamfundet til tavshed ([13]),

— der henviser til sin beslutning af 15. december 2021 om evaluering af forebyggende foranstaltninger til undgåelse af korruption, regelstridige udgifter og misbrug af EU-midler og nationale midler i forbindelse med nødfonde og kriserelaterede udgiftsområder ([14]),

— der henviser til dens beslutning af 8. marts 2022 om indskrænkning af råderummet for civilsamfundet i Europa ([15]),

— der henviser til sin beslutning af 10. marts 2022 om retsstatsprincippet og konsekvenserne af EU-Domstolens afgørelse ([16]),

— der henviser til sin beslutning af 19. maj 2022 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2021 ([17]),

— der henviser til sin beslutning af 9. juni 2022 om retsstatsprincippet og den potentielle godkendelse af Polens nationale genopretningsplan ([18]),

— der henviser til sin beslutning af 15. september 2022 om forslag til Rådets afgørelse om på grundlag af artikel 7, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union at fastslå, at der er en klar fare for, at Ungarn groft overtræder de værdier, som Unionen bygger på ([19]),

— der henviser til sin beslutning af 15. september 2022 om situationen vedrørende grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union i 2020 og 2021 ([20]),

— der henviser til sin beslutning af 20. oktober 2022 om retsstatsprincippet i Malta fem år efter mordet på Daphne Caruana Galizia ([21]),

— der henviser til sin beslutning af 20. oktober 2022 om tiltagende hadforbrydelser mod LGBTIQ+-personer i hele Europa i lyset af det nylige homofobiske mord i Slovakiet ([22]),

— der henviser til sin beslutning af 10. november 2022 om racemæssig retfærdighed, ikke-forskelsbehandling og bekæmpelse af racisme i EU ([23]),

---

([10]) EUT C 67 af 8.2.2022, s. 86.
([11]) EUT C 81 af 18.2.2022, s. 27.
([12]) EUT C 99 af 1.3.2022, s. 146.
([13]) EUT C 205 af 20.5.2022, s. 2.
([14]) EUT C 251 af 30.6.2022, s. 48.
([15]) EUT C 347 af 9.9.2022, s. 2.
([16]) EUT C 347 af 9.9.2022, s. 168.
([17]) EUT C 479 af 16.12.2022, s. 18.
([18]) EUT C 493 af 27.12.2022, s. 108.
([19]) Vedtagne tekster: P9_TA(2022)0324
([20]) Vedtagne tekster: P9_TA(2022)0325.
([21]) Vedtagne tekster: P9_TA(2022)0371.
([22]) Vedtagne tekster: P9_TA(2022)0372.
([23]) Vedtagne tekster: P9_TA(2022)0389.

— der henviser til sin beslutning af 24. november 2022 om vurderingen af Ungarns overholdelse af betingelserne vedrørende retsstatsprincippet i henhold til forordningen om konditionalitet og status for den ungarske genopretnings- og resiliensplan ([24]),

— der henviser til rapporten fra konferencen om Europas fremtid om det endelige resultat,

— der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2,

— der henviser til forslag til beslutning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender,

A. der henviser til, at Unionen bygger på de fælles værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU, nemlig respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstatsprincippet og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal — værdier, der er fælles for EU's medlemsstater, som kandidatlande skal tilslutte sig for at kunne blive medlem af Unionen som en del af Københavnskriterierne, og som ikke kan ignoreres eller genfortolkes efter tiltrædelsen; der henviser til, at demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder er gensidigt forstærkende værdier, og at undergravning af dem kan udgøre en systemisk trussel mod Unionen og unionsborgernes rettigheder og friheder; der henviser til, at respekt for retsstatsprincippet er bindende for Unionen som helhed og for dens medlemsstater på alle forvaltningsniveauer, herunder subnationale enheder;

B. der henviser til, at konferencen om Europas fremtid klart gav udtryk for et ønske om, at EU systematisk opretholder retsstatsprincippet i alle medlemsstater, beskytter borgernes grundlæggende rettigheder og bevarer EU's troværdighed, når det fremmer sine værdier inden for EU og i udlandet;

C. der henviser til, at princippet om loyalt samarbejde i artikel 4, stk. 3, i TEU pålægger Unionen og medlemsstaterne en forpligtelse til at bistå hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, der følger af traktaterne, i fuld gensidig respekt, og pålægger medlemsstaterne at træffe alle almindelige eller særlige foranstaltninger for at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af traktaterne eller af retsakter vedtaget af EU-institutionerne;

D. der henviser til, at tilføjelsen af konkrete og juridisk bindende landespecifikke henstillinger vil hjælpe medlemsstaterne med at forebygge, opdage og håndtere udfordringer og tilbageskridt med hensyn til retsstatsprincippet;

E. der henviser til, at medlemsstaterne har truffet nødforanstaltninger som reaktion på covid-19-pandemien; der henviser til, at disse for at være lovlige skal overholde principperne om nødvendighed og proportionalitet, når de indskrænker de grundlæggende rettigheder eller frihedsrettigheder; der henviser til, at nogle regeringer har anvendt de ekstraordinære foranstaltninger som en undskyldning for at svække den demokratiske kontrol og balance;

F. der henviser til, at det er nødvendigt at styrke og strømline de eksisterende mekanismer og udvikle en fælles omfattende EU-mekanisme til at beskytte demokratiet, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder effektivt og sikre, at værdierne i artikel 2 i TEU overholdes i hele Unionen og fremmes i kandidatlandene, om end med forskellige overvågningsordninger, således at medlemsstaterne forhindres i at udvikle national lovgivning, der er i strid med beskyttelsen af værdierne i artikel 2 i TEU; der henviser til, at Kommissionen og Rådet fortsat afviser behovet for en interinstitutionel aftale om en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder;

G. der henviser til, at Parlamentet siden maj 2022 også har behandlet retsstatssituationen i Ungarn, Malta og Polen i sine beslutninger; der henviser til, at overvågningsgruppen om demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder under Parlamentets Udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender også har behandlet lignende spørgsmål i Bulgarien, Grækenland, Slovakiet, Slovenien og Spanien;

Samlet vurdering af rapporten

1. glæder sig over Kommissionens tredje årlige retsstatsrapport som en del af Kommissionens retsstatsværktøjskasse; mener, at betænkningen udgør et skridt i retning af en sammenhængende mekanisme til overholdelse af Unionens værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, og at den vigtigste udfordring nu er at gøre effektiv og ensartet brug af den eksisterende værktøjskasse for at beskytte og håndhæve disse værdier;

([24]) Vedtagne tekster: P9_TA(2022)0422.

Torsdag den 30. marts 2023

2. bemærker forbedringer i forhold til tidligere årsrapporter, såsom tilføjelsen af landespecifikke henstillinger; glæder sig også over den særlige opmærksomhed på public service-medier og på foranstaltninger til at sikre gennemsigtighed i medieejerskab, herunder observatoriet for mediepluralisme, vurderingen af medlemsstaternes gennemførelse af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelser, opmærksomheden på finansiering af politiske partier, fokusset på ligestillingsorganer, nationale menneskerettighedsinstitutioner og ombudsmænd, overvågningen af udnævnelser på højt plan i retssystemet og den øgede opmærksomhed på de juridiske erhverv, der omfatter dommere, notarer og advokater;

3. opfordrer Kommissionen til at uddybe sin deltagelse i offentlige debatter på lokalt, regionalt og nationalt plan og at investere mere i bevidstgørelse om Unionens værdier og anvendelige redskaber, herunder den årlige rapport, navnlig i de lande, hvor der er alvorlig bekymring; støtter Kommissionens bestræbelser på at opgradere rapporteringsmetoden og mener, at udvidelsen af rapportens rækkevidde bør gå hånd i hånd med en forøgelse af ressourcerne; mener, at der bør afsættes mere tid til Kommissionens landebesøg, herunder in situ-besøg;

4. beklager de bekymrende tendenser med hensyn til pressefrihed, mediepluralisme og journalisters sikkerhed i flere medlemsstater og opfordrer Kommissionen til nøje at overvåge mediernes situation i fremtidige udgaver af rapporten, herunder medieejerskab og finansieringen af public service-medier, samt til at fremsætte anbefalinger og følge op på situationen gennem passende politiske og retlige foranstaltninger; fordømmer forstyrrende politisk indblanding i redaktionelle beslutninger, urimelige retssager (SLAPP) og ulovlig overvågning af journalister, navnlig gennem brug af spyware, og bekræfter, at journalister fortsat vil være i fare, så længe institutionerne er ude af stand til eller uvillige til at retsforfølge den korruption, som journalister afslører;

5. understreger den særlige rolle, som de nationale retslige råd spiller med hensyn til at beskytte domstolenes og dommernes uafhængighed mod politisk indblanding; beklager den fortsatte politisering af disse organer i nogle lande samt den ødelæggende virkning, dette har på deres retssystemers uafhængighed og integritet;

6. anerkender den vigtige rolle, som Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) spiller med hensyn til at beskytte retsstatsprincippet og bekæmpe korruption i Unionen, og opfordrer Kommissionen til nøje at overvåge medlemsstaternes grad af samarbejde med EPPO i efterfølgende rapporter; opfordrer de medlemsstater, der endnu ikke har gjort det, til at tilslutte sig EPPO;

7. beklager, at Kommissionen ikke fuldt ud har behandlet de henstillinger, som Parlamentet har fremsat i sine tidligere beslutninger ([25]), og opfordrer Kommissionen til at tage skridt til at behandle dem;

8. er bekymret over den manglende overensstemmelse mellem den horisontale rapport og henstillingerne, navnlig at de landespecifikke betænkeligheder, der er givet udtryk for i den horisontale rapport, ikke fuldt ud svarer til de landespecifikke henstillinger; anmoder om, at der etableres en klar forbindelse mellem de bekymringer, der er givet udtryk for, og de fremsatte henstillinger;

9. fremhæver, at de forsætlige angreb på visse minoritetsgruppers rettigheder i nogle medlemsstater har skabt fremdrift andre steder, hvilket kan dokumenteres af tilbageskridt med hensyn til kvinders rettigheder, herunder en forværring af situationen med hensyn til seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, LGBTIQ+-personer, migranter og andre minoritetsgrupper; opfordrer til en sammenfatning af gennemførelsen af EU's handlingsplan mod racisme i rapportens landekapitler og en analyse af, hvordan tilbagegangen i retsstatsprincippet påvirker forskellige minoritetsgrupper;

10. fordømmer de instrukser, som den italienske regering har givet byrådet i Milano om at ophøre med at registrere børn af forældre af samme køn; mener, at denne beslutning uundgåeligt vil føre til forskelsbehandling af ikke blot par af samme køn, men også primært deres børn; mener, at denne handling er en direkte krænkelse af børns rettigheder som anført i FN's konvention om barnets rettigheder fra 1989; er bekymret for, at denne beslutning er en del af et bredere angreb på LGBTQI+-samfundet i Italien; opfordrer den italienske regering til straks at ophæve sin beslutning;

([25]) Beslutning af 24. juni 2021 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020 og af 19. maj 2022 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2021.

11. opfordrer Kommissionen til at bruge de relevante elementer i den metode, der anvendes i de årlige rapporter om retsstatssituationen, i sin evaluering af alle kandidatlande og potentielle kandidatlande til tiltrædelse af EU;

Landespecifikke henstillinger

12. glæder sig over tilføjelsen af landespecifikke henstillinger som opfølgning på de gentagne opfordringer fra Parlamentet og civilsamfundet med henblik herpå; minder om, at årsrapporterne danner grundlag for informerede drøftelser om retsstatssituationen i medlemsstaterne og i EU-institutionerne; anerkender, at disse landespecifikke henstillinger er med til at sætte fokus på specifikke spørgsmål med henblik på at opnå reelle forbedringer i medlemsstaterne; beklager imidlertid, at henstillingerne ikke er bindende; opfordrer Kommissionen til at videreudvikle den årlige retsstatscyklus ved at vurdere gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger i den næste årsrapport med specifikke benchmarks og en klar tidsplan for gennemførelsen og klar angivelse af fremskridt og tilbageskridt;

13. beklager, at mange af henstillingerne er for vage og mangler den specificitet, der er nødvendig for at sikre en effektiv gennemførelse; gentager, at det er nødvendigt at fastsætte en tidsplan for gennemførelsen af henstillingerne og at præcisere de mulige konsekvenser i tilfælde af manglende overholdelse;

14. opfordrer indtrængende Kommissionen til at indlede de relevante procedurer uden tøven eller forsinkelse, navnlig når regeringerne ikke udviser vilje til at efterleve de landespecifikke henstillinger;

15. roser Kommissionens bestræbelser på at samarbejde bedre med nationale interessenter; anerkender civilsamfundet som en vigtig aktør for retsstatsprincippet med en vigtig rolle at spille i opfølgningen af årsrapporten og dens gennemførelse; opfordrer Kommissionen til at tilstræbe konsekvent og meningsfuld inddragelse af civilsamfundet i både udarbejdelsen og opfølgningen af rapporten på nationalt plan i samarbejde med FRA, herunder ved at give tilstrækkelig tid til at bidrage til processen og i udstrakt grad række ud til civilsamfundsorganisationer ved landebesøg; opfordrer Kommissionen til at sikre en mere inklusiv, gennemsigtig og brugervenlig tilgang til cyklussen for at sikre meningsfuld inddragelse af interessenter og ansvarlighed gennem hele processen; opfordrer til en mere systematisk præsentation af bidragene fra civilsamfundet og brancheorganisationer, herunder fra retsvæsenet, med henblik på at supplere oplysningerne fra medlemsstaternes regeringer;

16. anerkender den afgørende rolle, som civilsamfundet og et sundt råderum for dette spiller for opretholdelsen og beskyttelsen af retsstatsprincippet, og gentager sin opfordring til, at der afsættes et særskilt kapitel til civilsamfundets tilstand i medlemsstaterne; understreger forbindelsen mellem civilsamfundets råderum og retsstatsspørgsmål; opfordrer Kommissionen til gennem målrettet finansiering at investere yderligere i opbygningen af civilsamfundsorganisationers kapacitet til at overvåge og rapportere om situationen med hensyn til retsstatsprincippet i medlemsstaterne og til at sikre tilstrækkelig beskyttelse af civilsamfundet, der deltager i denne proces; er bekymret over, at den forudindtagede fordeling af midler i nogle lande påvirker civilsamfundsorganisationer, der arbejder med fremme af sårbare gruppers rettigheder eller mere generelt arbejder med formål, som regeringerne ikke støtter; opfordrer til en grundig vurdering af disse spørgsmål i alle de lande, der er omfattet af rapporten, og understreger behovet for landespecifikke henstillinger med henblik på at behandle disse spørgsmål; opfordrer indtrængende Kommissionen til at overveje direkte forvaltning af EU-midler, også for at sikre, at slutmodtagere, herunder civilsamfundsorganisationer, der arbejder med sårbare grupper, modtager de EU-midler, der er tiltænkt dem; opfordrer Kommissionen til at overvåge indvirkningen af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier på civilsamfundet i medlemsstaterne; opfordrer Rådet og Kommissionen til at sørge for passende finansiering til en uafhængig og europæisk kvalitetsjournalistik på nationalt, regionalt og lokalt plan;

17. understreger behovet for landespecifikke henstillinger om de nationale reaktioner på covid-19-pandemien og deres indvirkning på demokratiet, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder i Unionen; opfordrer Kommissionen til fortsat at overvåge og rapportere om disse nationale processer, herunder bedste praksis;

18. beklager manglen på landespecifikke henstillinger vedrørende medlemsstaternes ulovlige brug af overvågnings-spywareteknologier såsom Pegasus eller Predator på trods af de konkrete afsløringer af og det stigende antal beviser for deres anvendelse mod journalister, politikere, retshåndhævelsespersonale, diplomater, advokater, forretningsfolk, civilsamfundsaktører og andre aktører; er yderst bekymret over de dermed forbundne risici for civilsamfundet, demokratiet,

retsstatsprincippet og respekten for de grundlæggende rettigheder, som de nationale regeringers ukontrollerede brug af spyware udgør; beklager visse medlemsstaters myndigheders manglende samarbejde med Parlamentets undersøgelsesudvalg om at undersøge anvendelsen af Pegasus og tilsvarende overvågningsspyware;

Udestående opfordringer fra Parlamentet angående den årlige retsstatsrapport

19. gentager sin opfordring til Kommissionen om at udvide omfanget af sin rapportering til at omfatte alle de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU; minder om, at retsstaten, demokrati og grundlæggende rettigheder er uløseligt forbundne; opfordrer indtrængende Kommissionen og Rådet til straks at indlede forhandlinger med Parlamentet om en interinstitutionel aftale om en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, som bør dække det fulde anvendelsesområde for værdierne i artikel 2 i TEU; beklager, at de krænkelser af menneskerettighederne over for migranter, der finder sted ved EU's ydre grænser, ikke er en del af Kommissionens vurdering;

20. opfordrer til, at der i årsrapporten medtages vigtige manglende elementer i Venedigkommissionens tjekliste for retsstatsprincippet fra 2016, såsom forebyggelse af magtmisbrug, lighed for loven og ikke-forskelsbehandling;

21. glæder sig over det skridt, som Kommissionen har taget ved i sin rapport at medtage medlemsstaternes gennemførelse af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelser som en indikator for kvalitet og respekt for retsstatsprincippet; opfordrer Kommissionen til at udvide denne analyse til at omfatte en korrekt proces for gennemførelsen af disse retsafgørelser på nationalt plan;

22. mener, at samarbejde med Europarådet og andre internationale organisationer er af særlig relevans for fremme af demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder i EU; opfordrer Kommissionen til at analysere individuel kommunikation fra FN's traktatorganer;

23. gentager sin opfordring til Kommissionen om at medtage et særskilt nyt kapitel om EU-institutionerne til vurdering af situationen med hensyn til magtdeling, rammerne for korruptionsbekæmpelse, ansvarlighed og kontrolmekanismer;

24. finder det stærkt beklageligt, at Rådet har været ude af stand til at gøre meningsfulde fremskridt med hensyn til de igangværende procedurer i henhold til artikel 7, stk. 1, i TEU; opfordrer indtrængende Rådet til at tage fat på alle nye udviklinger, der påvirker retsstaten, demokratiet og de grundlæggende rettigheder; gentager sin opfordring til Rådet om at fremsætte henstillinger inden for rammerne af denne procedure og understreger, at enhver yderligere forsinkelse med hensyn til at tage sådanne skridt vil være ensbetydende med, at Rådet selv overtræder retsstatsprincippet; insisterer på, at Parlamentets rolle og beføjelser skal respekteres;

25. fordømmer på det kraftigste, at myndigheder i medlemsstaterne nægter at deltage i Kommissionens årlige dialog om retsstatsprincippet;

26. beklager, at rapporten ikke klart anerkender de bevidste tilbageskridt med hensyn til retsstatsforhold i flere medlemsstater; opfordrer Kommissionen til at gøre det klart, at medlemsstater kan være ude af stand til at opfylde alle de kriterier, der kendetegner et demokrati, når værdierne i artikel 2 i TEU over en længere tidsperiode systematisk, bevidst, groft og permanent krænkes; minder om, at Parlamentet allerede har tilkendegivet, at Ungarn ifølge de relevante indekser har udviklet sig til et hybridstyre med valgautokrati; gentager henstillingerne til Kommissionen om at skelne mellem systemiske og individuelle overtrædelser, at undgå risikoen for at bagatellisere de mest alvorlige overtrædelser af retsstatsprincippet og at ledsage de landespecifikke henstillinger med frister for gennemførelse, mål og konkrete foranstaltninger, der skal træffes;

27. minder om sin holdning med hensyn til at inddrage et panel af uafhængige eksperter til at rådgive de tre institutioner i tæt samarbejde med FRA; gentager sin opfordring til Kommissionen om at opfordre FRA til at yde metodologisk rådgivning og gennemføre sammenlignende forskning for at tilføje detaljer på centrale områder i årsrapporten i betragtning af de iboende forbindelser mellem grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet; anmoder Præsidiet om — i lyset af Kommissionens og Rådets tøven — at afholde en offentlig udbudsprocedure med henblik på nedsættelsen af et sådant panel i Parlamentets regi i overensstemmelse med det tilsagn, som Parlamentet afgav i sin seneste beslutning ([26]), med henblik på at yde rådgivning til Parlamentet om overholdelsen af værdierne i artikel 2 i TEU i de forskellige medlemsstater og foregå med et eksempel på, hvordan et sådant panel kan fungere i praksis;

([26]) Beslutning af 24. juni 2021 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020 og af 19. maj 2022 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2021.

28. gentager, at den årlige retsstatscyklus bør tjene som input til aktiveringen af andre instrumenter til at reagere på trusler eller overtrædelser af retsstatsprincippet på nationalt plan, såsom artikel 7 i TEU, forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet, retsstatsrammen, traktatbrudsprocedurer, herunder fremskyndede procedurer, anmodninger om foreløbige forholdsregler ved EU-Domstolen og foranstaltninger vedrørende manglende gennemførelse af EU-Domstolens domme eller instrumenter i henhold til EU's finansielle lovgivning; gentager sin opfordring til Kommissionen om at skabe en direkte forbindelse mellem bl.a. de årlige rapporter om retsstatssituationen og konditionalitetsmekanismen vedrørende retsstatsprincippet;

o

o o

29. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder, Europarådet, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, De Forenede Nationer og medlemsstaternes regeringer og parlamenter.